

MPSV 3/2022

RODINA

ZPRAVODAJ ODBORU RODINNÉ POLITIKY A OCHRANY PRÁV DĚTÍ

Aktuální aktivity v oblasti rodinné politiky

ODDĚLENÍ KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY A SLUŽEB PÉČE O DĚTI (216)

Aktuální aktivity

Ve druhé polovině roku 2022 se Česká republika ujala svého historicky druhého předsednictví Rady Evropské unie (EU). V rámci českého předsednictví (CZ PRES) proběhla ve dnech 7. až 8. července 2022 v prostorách pražského Kongresového centra Předседnická konference na vysoké úrovni na téma Záruka pro zranitelné děti jakožto nástroj boje proti dětské chudobě. Konference se zúčastnili vrcholní představitelé EU (evropský komisař pro pracovní místa a sociální práva Nicolas Schmit), zástupci řady členských zemí, mezinárodních organizací (COFACE, Eurochild, UNICEF, Don Bosco International, EuroHealthNet a další) i zástupci dětí a mladých dospělých.

Na konferenci byl diskutován význam vzdělávání v cestě k integraci a narušení kruhu chudoby, spoluúčast dětí v rozhodovacích procesech, ale také možnosti podpory rodin z úrovně měst, obcí, regionů a neziskových organizací. Účastníci konference se shodli, že řešení dětské chudoby vyžaduje komplexní multidisciplinární přístup a kooperaci aktérů z úrovně státní správy, samosprávy, neziskového sektoru. Zároveň je potřeba rozvíjet nástroje umožňující participaci dětí v rozhodovacích procesech. Záruka pro děti tak poskytuje komplexní rámec pro řešení problému dětské chudoby.

Ministerstvo práce a sociálních věcí aktuálně finalizuje národní Akční plán k naplnění Záruky pro děti na období 2022-2030, aby mohl být v nejbližší době předložen vládě ke schválení a následně zaslán Evropské komisi.

Kontaktní osoba:
Mgr. Jiřina Kunášková
vedoucí oddělení
jirina.kunaskova@mpsv.cz

Ve Zlíně se uskutečnil pátý ročník Fóra rodinné politiky

Pátý ročník Fóra rodinné politiky se uskutečnil ve dnech 23. - 24. června 2022 v prostorách Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Pestrý dvoudenní program nabídl 10 odborných diskusních panelů s celou řadou hostů, kteří se pohybují v oblasti podpory rodin na expertní úrovni. Jednalo se zejména o zástupce samosprávy, neziskových organizací a v neposlední řadě o samotné pečující. V rámci panelů bylo diskutováno množství zásadních témat současné rodinné a sociální politiky. Součástí programu bylo také slavnostní předávání Ceny Pečující roku, která na konkrétních příbězích ukazuje, že neformální pečující si zaslouží pozornost a uznání celé společnosti.

Fórum rodinné politiky ve Zlíně zahájil uvítáním účastníků pan ministr Marian Jurečka, který uvedl, že rodinná politika je jednou z priorit a vláda se k její podpoře zavázala i ve svém programovém prohlášení. Vyzdvihl také nezastupitelnou roli rodin ve všech fázích života jednotlivce.

V rámci hlavního diskusního panelu byla probírána témata v oblasti sladování pracovního a rodinného života jak v ČR, tak i v zahraničí. Diskutovalo se mimo jiné i o situaci rodin v ČR a v mezinárodním kontextu, o současném demografickém vývoji, socio-ekonomické situaci rodin, o potřebě a funkci prevence a také o dalších cestách v oblasti podpory rodin, které se osvědčují. Generální ředitelka sekce rodinné politiky Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny Slovenské republiky přiblížila situaci a praxi v rámci uvedených témat ve Slovenské republice.

Během odborných panelů konference se diskutovala témata napříč různými etapami rodinného života, od potřeb mladých rodin s dětmi, přes duševní zdraví rodin, rodiny ohrožené chudobou či rodiny se specifickými potřebami, až k otázce, jak kraje a obce mohou co nejlépe zajistit potřeby rodin a jak plánovat za účelem rodinné podpory.

Chodit do zaměstnání, pečovat o své děti a zároveň i o své rodiče je náročným úkolem. I tomuto tématu se věnoval panel Podpora sendvičové generace a panel Podpora seniorů a mezigeneračních vztahů v rodině. Na roli zaměstnavatelů v oblasti sladování práce a rodiny se zaměřil panel Podpora pečujících ze strany zaměstnavatelů, během kterého proběhla zajímavá diskuse zaměřená na otázku, jak lze nastavit funkční a přátelské prostředí ve vztahu k neformální pečující.

Dalším zajímavým tématem byla Podpora ohrožených dětí v ČR a v kontextu mezinárodní praxe, kdy na příslušném panelu účastníci diskutovali zejména aktuální nastavení systému náhradní péče.

Cílem konference bylo poskytnout prostor pro diskusi o důležitých aktuálních společenských tématech a přispět tak k určení dalšího směřování rodinné politiky v České republice. Poznatky z uskutečněných diskusí poslouží jako prvotní podklad k tvorbě nové koncepce rodinné politiky.

Ocenění „Pečující roku“

Součástí doprovodného programu bylo také slavnostní vyhlášení soutěže Ceny Pečující roku 2022, která na konkrétních lidských příbězích ukazuje, že neformální pečující si zaslouží pozornost a uznání celé společnosti.

Cílem ocenění Pečující roku je zviditelnit téma neformální péče a ocenit konkrétní neformální pečující, kteří pečují o seniory, blízké s postižením či dlouhodobě nemocné.

Ocenění se vyhlašovalo ve 3 kategoriích:

- péče o seniora staršího 65 let, oceněn Miroslav Kohout,
- péče o člověka s postižením/dlouhodobě nemocného mladšího 18 let, oceněna Veronika Blahušová,
- péče o člověka s postižením/dlouhodobě nemocného staršího 18 let, oceněna Alena Kosmáková.

Letošní ročník Fóra rodinné politiky se obdobně jako přechází rok konal tzv. hybridní formou, tedy prezenčně pro omezený počet hostů, avšak s možností pohodlné účasti on-line. Celý záznam z konference lze shlédnout [ZDE](#). Prezentace přednášejících jsou dostupné [ZDE](#).

Projekt Krajská rodinná politika pokračuje v prodloužení

PROJEKT KRAJSKÁ RODINNÁ POLITIKA

Projekt Krajská rodinná politika byl prodloužen do 31. prosince 2022 z důvodu nutnosti rozvíjet i nadále rodinnou politiku a prorodinná opatření na krajské a regionální úrovni. Zejména v současné situaci, kdy se kraje, obce a rodiny potýkají s nepříznivou situací v rámci dopadů energetické, uprchlické a finanční krize.

V rámci projektu doposud vznikla celá řada výstupů, a to např. v podobě Návrhů konceptualizace primární prevence za každý kraj České republiky, Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni, informačních příruček pro rodiny či např. videospotů, které vznikly v rámci osvětové kampaně.

V rámci prodloužení projektu došlo k několika změnám. Zásadní změnou je ukončení činnosti pozice krajských poradců, kteří do června poskytovali poradenství v oblasti podpory rodin, rodinné politiky a sladování pracovního a rodinného života na regionální a lokální úrovni. Zástupci cílových skupin se i v současné době mohou nadále obracet na vedení projektu v případě dotazů, připomínek nebo dalších odborných aktivit v rámci prorodinných opatření.

Řada aktivit projektu však stále pokračuje. V rámci Organigramů kontaktů organizací zabývajících se primární prevencí a prorodinnými opatřeními dochází ve spolupráci se zástupci samosprávy k doplnění kontaktů o občanské, dluhové a psychologické poradny. V databázi budou uvedeny kontakty pro každou obec s rozšířenou působností v kraji.

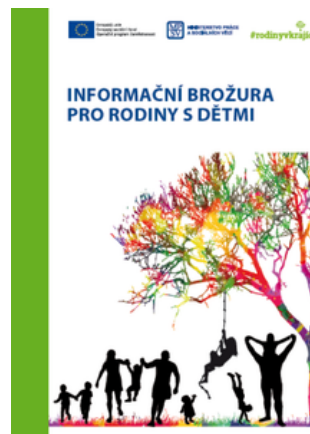
Dále pokračuje také pravidelná tvorba a distribuce Newsletteru, který informuje o novinkách v oblasti rodinné politiky, nově však se zaměřením na samosprávu. V gesci projektu zůstává také příprava Zpravodaje Rodina.

Dříve zmíněná setkání regionálních platforem sice v prodloužení zanikají, nicméně nadále bude docházet k setkávání členů celorepublikové platformy.

Projektový tým Krajské rodinné politiky si dovoluje poděkovat všem, kdo dosud na realizaci projektu spolupracovali, a to zejména bývalým krajským poradcům, zástupcům krajů, měst a obcí, neziskového sektoru, akademického sektoru a dalším odborníkům za jejich dlouhodobou a přínosnou spolupráci.

Vážené dámy, vážení pánové,
rádi bychom vás prostřednictvím evaluačního dotazníku požádali o zpětnou vazbu ke Zpravodaji Rodina vydávaného projektem Krajská rodinná politika.
Budeme velice rádi za vaši zpětnou vazbu.

Odkaz na evaluační dotazník naleznete [ZDE](#).

Na setkání budou nově přizváni i zástupci měst a obcí. Platforma tak poskytne prostor pro vzájemnou komunikaci zástupců samospráv a pro sdílení poznatků v oblasti rodinné politiky a možností podpory rodin.

Projektový tým Krajské rodinné politiky ve svém prodloužení vypracuje také tzv. case studies. Vybrané příklady dobré praxe budou ve spolupráci se zástupci samospráv rozpracovány k možné využitelnosti v dalších obcích, a to za účelem efektivního šíření pozitivních zkušeností a know-how v oblasti podpory rodin. Jednotlivé case studies budou následně prezentovány na workshopu určeném pro zástupce samosprávy. Na workshopu bude rovněž představeno rozšíření Organigramů kontaktů organizací zabývajících se primární prevencí a prorodinnými opatřeními a Návrh konceptualizace primární prevence pro další využití v rámci tvorby systémových strategických dokumentů na úrovni měst a obcí.

Kontaktní osoba:
PhDr. Jana Sládková Filipčíková
věcná garantka projektu
jana.sladkova@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.rodinyvkrajich.mpsv.cz

Rozhovor s odborným referentem sociálních věcí

Krajský úřad Středočeského kraje

Středočeský kraj v roce 2021 schválil historicky první strategický dokument pro oblast rodinné politiky v kraji. Co byl prvotní impulz k tomu, aby se kraj začal tématu rodinné politiky více věnovat?

Těch impulsů bylo více. Důležitou roli sehrál již existující projekt Krajská rodinná politika, který je Ministerstvem práce a sociálních věcí realizován od roku 2016. Tento projekt, věnovaný podpoře rodinné politiky na krajské a místní úrovni, poskytl důležitý odborný a metodický základ pro další činnost krajů a obcí v dané oblasti. Za zmínku stojí oficiální publikace Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni od MPSV, která byla výchozím materiálem pro tvorbu již konkrétních strategických dokumentů jednotlivých krajů a obcí. Pozitivní roli zde sehrály i další související aktivity projektu, jako jednotlivé platformy rodinné politiky, odborná pracovní setkání, vzdělávací a osvětové kampaně či výměna dobré praxe. Za zmínku určitě stojí i pozice krajských poradců, kteří byli nápomocni krajům a obcím při tvorbě jejich strategií.

To, že i ve Středočeském kraji je v současnosti naplňována strategie rodinné politiky a související koncepční dokument, je i zásluha minulého a současného vedení Středočeského kraje, které se ztotožnilo s cíli a posláním podpory rodinné politiky a dalo projektu na krajské úrovni zelenou.

Co tento koncepční dokument obsahuje? Co je jeho cílem?

Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021–2023 přináší koordinovaný přístup k problematice podpory rodinné politiky ze strany Středočeského kraje, jakožto orgánu veřejné správy. Primárně je rozdělen na dvě části – na část teoretickou a část strategickou. Teoretická část obsahuje vybrané sociodemografické údaje a přehledy za Středočeský kraj, které mají souvislost s daným tématem. V dokumentu jsou například obsaženy ukazatele o obyvatelstvu Středočeského kraje, o vývoji ve strukturách rodin, porodnosti, trhu

práce a zaměstnanosti anebo je předložena populační prognóza do roku 2050, ze které je patrné, jak se postupně promění struktura celé společnosti a rodin jako takových. Ve strategické části jsou již popsána jednotlivá opatření, která Středočeský kraj deklaruje v podpoře rodinné politiky.

Středočeský kraj šel cestou širšího, komplexního pojetí. To znamená, že v dokumentu jsou obsažena opatření, která se realizují v rámci podpory rodinné podpory napříč všemi dotčenými agendami Krajské úřadu Středočeského kraje, včetně nově vytvořených unikátních opatření nebo projektů. Aktuálně obsahuje dokument celkem 30 opatření, která jsou rozdělena do 4 tematických oblastí dle již zmiňované metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí, konkrétně je zde 16 opatření v Oblasti služeb pro rodiny, 7 opatření v Oblasti komunikace a spolupráce, 5 opatření v Oblasti prostoru přátelského rodinám a 2 opatření v Oblasti podpory trhu práce a sladování rodinného/osobního a pracovního života. Většina opatření jsou opatření realizační, což znamená, že se za nimi skrývají konkrétní aktivity, nejenom např. obecná deklarace podpory v určité oblasti.

Realizuje Středočeský kraj dotační titul na podporu organizací zaměřených na podporu rodin a prarodinných opatření a aktivit? Realizuje kraj již nyní nějaká opatření na podporu funkčních rodin? Jak hodnotíte dosavadní podporu rodinné politiky ve Středočeském kraji? Přinesla již nějaké viditelné výsledky? Spolupracuje Středočeský kraj během realizace prarodinných opatření i s obcemi? A pokud ano, jakým způsobem?

Středočeský kraj má od roku 2022 nový dotační titul – Program pro podporu sociálních aktivit, v rámci tradičního Humanitárního fondu Středočeského kraje v sociální oblasti.

V tomto dotačním programu, který je primárně určen pro podporu rodin a rodinné politiky ve Středočeském kraji, bylo v tomto roce alokováno celkem 5 milionů korun. Tento pilotní dotační program ukázal, jak velký zájem je v této oblasti od jednotlivých aktérů prarodinných aktivit. Oprávnění žadatelé podali dotační žádosti za téměř 10 milionů korun, což bylo skoro za jednou tolik, než bylo finančních prostředků v dotačním programu. Již teď probíhá ve Středočeském kraji diskuze nad tím, jak navýšit finanční prostředky v tomto programu a zpřesnit jeho parametry tak, aby se podpořilo co nejvíce smysluplných a efektivních projektů pro podporu rodin ve Středočeském kraji. Domnívám se, že obecně Středočeský kraj udělal za poslední 3 roky hodně práce v oblasti podpory rodinné politiky a koncepce, kterou v této problematice zvolil, umožní další rozvoj v podpoře funkčních rodin.

V koncepčním dokumentu jsou přehledně popsána všechna prarodinná opatření, která Středočeský kraj

realizuje na základě zákona o krajích a dle přehledu je vidět, že podpora rodin se týká téměř všech agend krajského úřadu, od dopravy, přes školství, až například po oblast sociálních věcí.

Spolupráce s obcemi probíhá standardně v rámci jednotlivých odborů Krajského úřadu Středočeského kraje, které v rámci svých pracovních agend realizují své činnosti, včetně definovaných opatření, obsažených v Programu podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021–2023.

Na úrovni samotného koncepčního dokumentu zatím spolupráce standardně neprobíhá, což to do jisté míry vyplývá z rozdílných kompetencí kraje a obcí. Středočeský kraj je ovšem připraven poskytnout metodickou podporu při vzniku obdobných koncepčních dokumentů na místní (obecní) úrovni. Předpokládám, že spolupráce s obcemi se bude postupně rozvíjet a prohlubovat.

Má kraj vytvořenou pracovní pozici koordinátora rodinné politiky?

V současnosti mám rodinnou politiku Středočeského kraje koncepčně na starosti já, v rámci svých dalších pracovních agend. Současně je na každém relevantním odboru Krajského úřadu SK zvolen tzv. garant rodinné politiky, který je za daný odbor pověřenou osobou, zodpovědnou za definici opatření obsažených ve strategickém koncepčním dokumentu. S těmito kolegy průběžně pracujeme nejenom na definici opatření, ale i na realizaci, na pravidelném vyhodnocování plnění jednotlivých opatření a na průběžné aktualizaci dokumentu.

Jak vnímáte roli krajů v oblasti realizace rodinné politiky? Co podle Vás kraje zvládají dělat lépe než obce nebo státy?

Kraje, jakožto jeden z článků orgánů veřejné správy, mají svou nezastupitelnou úlohu v rámci svých kompetencí daných zákonem, stejně tak ministerstva nebo obce. Nedá se tedy obecně konstatovat, že něco kraje mohou dělat lépe nebo hůře než ostatní instituce. Zjednodušeně, vždy záleží na konkrétní oblasti.

Myslím, že obce mají například lepší možnost, jak zacílit jednotlivá opatření přímo v daném místě, protože jsou občanům nejbližší a znají místní prostředí a potřeby. Naopak kraj má tu výhodu, že může definovat strategii a metodiku na obecní úrovni a svými aktivitami cíleně podpořit všechny regiony ve Středočeském kraji. Jak v rámci svých zákonných agend, tak i například prostřednictvím dotačních programů pro jednotlivé aktéry prorodinné politiky.

Co byste na základě Vaší dosavadní praxe doporučil ostatním krajům?

Kraje přistupují k rodinné politice rozdílně. Některé kraje přistupují k dané problematice, stejně jako Středočeský kraj, komplexně přes všechny své agendy (doprava, školství, sociální věci, kultura apod.) a navenek jí prezentují prostřednictvím obdobných koncepčních dokumentů.

Některé kraje jdou cestou, že na každé období zvolí vybrané priority, pro které definují podporu. Pojetí podpory rodinné politiky hodně záleží na rozhodnutí vedení jednotlivých krajů a jak je následně organizačně a personálně tato agenda zajištěna. Já osobně bych doporučoval ono širší, komplexní pojetí. Přináší to ucelený pohled na vše, co kraj pro své občany dělá a umožňuje to i provázání a doplňování jednotlivých opatření a aktivit napříč celým úřadem.

Vždy jsou ale nejdůležitější konkrétní aktivity, které přináší pomoc a podporu rodinám v jednotlivých krajích. Je velmi potěšující, že po dlouhé době zde existují ucelené strategie, vyplývající z přijaté vládní Koncepce rodinné politiky, která se zaměřuje i na běžné rodiny, které v této době musí čelit mnoha úskalím.

Kontaktní osoba:
PhDr. Mgr. Dušan Strakula
Odbor sociálních věcí
Webové stránky:
www.kr-stredocesky.cz

Rozhovor s koordinátorkou komunitního plánování

Obec Prachatice

Obec Prachatice leží v jihozápadní příhraniční části České republiky a je součástí Jihočeského kraje. Tvoří jej 8 katastrálních území (k.ú. Prachatice, Staré Prachatice, Libínské Sedlo, Perlovice, Kahov, Oseky, Volovice, Stádlá). Okolí města je tvořeno podhorskou vrchovinou s dominantním vrcholem Libína (1096 m n.m.).

Mají Prachatice nějakým způsobem koncepčně či strategicky ukotvenou rodinnou politiku (tzn. že máte schválenou strategii či koncepci zaměřenou na oblast rodinné politiky)?

Ano, „Plán pro seniorské politiky města – aktivita na daný rok, Strategický plán rozvoje města Prachatice 2015–2022“, aktualizovaný ročně, Komunitní plán rozvoje sociálních a doprovodných služeb 2020–2022, Plán zlepšování kvality zdraví, ročně.

Od roku 2016 město Prachatice zpracovává Plán rozvoje pro seniorských aktivit města Prachatice, který zahrnuje vše, co by město mělo vůči seniorům, rodinám v daném roce realizovat. Vnímá tak pro seniorskou, rodinnou politiku jako velmi naléhavou, a to nejen kvůli zvyšujícímu se věkovému průměru obyvatel. Na území města i v rámci obce s rozšířenou působností existuje funkční systém kvalitních sociálních, i doprovodných služeb směřujících k sociálnímu začleňování seniorů. Zpracování plánu pomohlo Prachaticím k získání titulu 3. místa Obec přátelská seniorům 2019 a finanční dotaci, ze které město mohlo podpořit řadu zajímavých aktivit.

Prachatice také jako mnoho dalších obcí v České republice čelí i novým krizovým situacím jako je např. uprchlická krize. Uprchlíci sice nejsou součástí dlouhodobých strategií, jelikož přišly náhle, obec však uplatňuje celou řadu fungujících způsobů, jak ukrajinským uprchlíkům usnadnit životní situaci a napomoci k jejich úspěšné integraci. Příkladem může být zajištění ubytování, benefiční akce, setkání rodin s vedením města, výtvarné soutěže, koncerty, sklad pomoci či nabídka pečovatelských služeb pro seniory i handicapované osoby.

Co Vás přimělo k tvorbě strategického materiálu v oblasti rodinné politiky v Prachaticích? Co Vám to přineslo?

Plán nám dává vstupenku k žádostem o finanční prostředky a také činí revize možného, skutečného. Obec plánuje velký strategický plán, který by měl být schválen na podzim letošního roku a kde je řada pevných strategických prosociálně zdravotních témat, témat prevence, dobrovolnictví. Pod kanceláří starosty je v roli odborného referenta pro samosprávu a komunitní plánování tvorba Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb a doprovodných služeb (aktuální 2019–2022) a Plán zlepšování Zdravého města Prachatice, který se každoročně aktualizuje.

S jakými aktéry Prachatice spolupracují při realizaci rodinné politiky (např. kraj/neziskové organizace/poskytovatelé veřejných služeb/místní komunity/dobrovolníci/zaměstnavatelé)?

Obec Prachatice spolupracuje přibližně s 54 subjekty a desítkami jednotlivců zabývajících se problematikou prarodinných a pro seniorských témat. Příkladem úzké spolupráce mohou být NNO v Jihočeském kraji (např. PORTUS, Člověk v tísni, KreBul, Rodinné centrum Prachatice), spolupráce s místními podnikateli, a i přes Jihočeskou hospodářskou komoru aj. Nechybí ani spolupráce se školami (MŠ, ZŠ, gymnázium, SPgŠ, VOŠS).

Přibližte čtenářům některé z prarodinných aktivit a opatření, které se ve vašem městě realizují?

Ráda bych vyjmenovala některé z nich, a to zejména dostupnost pobytových, terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, udržení základní dostupnosti služeb pro rodiny, včetně průřezových témat jako je např. dobrovolnictví, komunitní plánování, doprovodné aktivity. U opatření dostupnosti služeb např. jsou pevně ukotvené aktivity zajištění základních kapacit domovů pro seniory, u terénních služeb např. pečovatelská služba, tísňové péče, podpora aktivit SeniorPointu, mezigenerační spolupráce.

Jak vnímáte potenciál rodinné politiky do budoucna? Kam by mohla rodinná politika směřovat?

Rodinná politika by měla směřovat k pomoci, podpoře a péči.

Vždy bude záležet v dané obci, městě na lidech, které si zvolíme v blížících se komunálních volbách. Na tlaku lidí, které mají své potřeby. A pak schopnosti komunikace vyjednávat a do vyjednávání zapojit aktéry jak uživatele, klienty, zaměstnavatele, podnikatele, zadavatele, politiky.

Přibližte čtenářům, jak je to u vás ve městě s financováním prorodinných aktivit a opatření?

Prorodinné aktivity a opatření jsou financovány přímo z rozpočtu, vyhlášenými dotačními tituly, individuálními granty. Dále záštitou, prostorem, časem a odborností.

Obec Prachatice má pravidelně v rozpočtu města podporu sociálních služeb (registrovaných poskytovatelů služeb zařazených do sítě služeb jako je pečovatelská služba, odborné sociální poradenství, krizová pomoc, NZDM), dále pak přímo z rozpočtu podporuje některé akce a aktivity jako je investice do rekonstrukce domu, kde sídlí domácí hospic, podpora zajištění splátkového kalendáře pro investici do komunitního centra Na Půdě apod. Dalšími finančními podporami jsou individuální dotace a každoročně vyhlášené městské dotační tituly na podporu sportu, volnočasových aktivit a podporu talentovaných dětí a mládeže.

Potkáváme se s názorem, že města a obce nemají finanční prostředky na realizaci prorodinných aktivit. Je realizace rodinné politiky na úrovni města opravdu jen o penězích, nebo jak se říká „kde je vůle, tam je cesta“?

Obec Prachatice dává napříč generacemi podporu nejrůznějším spolkům, institucím, organizacím i jednotlivcům. Podporou je tedy míněna jak finanční podpora (dotační tituly, individuální dotace, přímá podpora v rozpočtu), tak mnohdy pomoc s vybavením, podáním záštity, pronájmem prostor se slevou, pomoc se zajištěním dopravy a také odborníků na IT, psaním projektů a podobně. Já osobně si myslím, že „kde je vůle, tam je cesta“.

Jak se vnímání rodinné politiky v Prachaticích proměňovalo v čase? Jak hodnotí občané podporu rodinné politiky v Prachaticích? Máte od nich nějakou zpětnou vazbu? Jsou občané aktivní a přichází i sami s návrhy na různé prorodinné aktivity a opatření?

Proměnilo. Přichází.

Postupem času na území města začala vznikat seskupení, organizace, spolky, které se vedle sociálně právní ochrany dětí, sociální práce a prevence a komunitního plánování na městě, úřadu věnují čím dál tím více problematice rodin, seniorů, mezigeneračním aktivitám.

Rodiny s dětmi, děti a mládež a senioři přichází díky různým akcím jako jsou ankety, dotazníky, pocitové mapy bezpečí, mapa bez bariér, či v rámci fóra Zdravých měst, Studentské rady města, Rady seniorů města Prachatice či komunitního plánování ve skupinách rodiny s dětmi, OZP či seniorů s nápady, podněty, akcemi, aktivitami ale i vizemi a řešením prorodinných a pro seniorských oblastí. Zřetelný je také velký rozvoj dobrovolnictví v obci.

Občané i díky vyhlášeným participativním rozpočtům se přihlašují se svými nápady, které jsou po hlasování podpořeny a realizovány. Např. Lavičky pro vyšší lidičky (pro zvýšení kvality života lidí ve městě pro seniory a osoby se zdravotním postižením a také maminky s dětmi).

Mnoho měst a obcí nerealizuje prorodinné opatření a aktivity, neví, jak začít. Co byste jim poradila jako dlouholetá koordinátorka komunitního plánování v Prachaticích?

Přijedte. Povíme si.

Prvním krokem je revize toho, co máme, co funguje a nefunguje. Důležité je uvědomit si, co chceme a realizovat tak pomocí konzultací s cílovými skupinami. I zde platí setkání nejen „u stolu“, ale také přímo v konkrétním zařízení. Pokud budeme plánovat sociálně-zdravotní služby, příkladem může být setkání v hospici, který nabízí zdravotní péči, odlehčovací služby, odborné sociální poradenství, vzdělávání v oblastech. A než psát dál, určitě Vám, kdo jste dočetli až sem, nabízíme čas a prostor na setkání s námi, u nás v Prachaticích. Přijedte a při kávě, čaji vše probereme, ukážeme dokumenty a nejen ty, ale i život pro rodiny s dětmi, seniory v našem městě.

Těšíme se na vás.

Kontaktní osoba:
Hana Rabenhauptová
koordinátorka komunitního plánování Prachatice
hana.rabenhauptova@mupt.cz

Obec Prachatice se bude i nadále rodinnou, pro seniorskou, mezigenerační – seniorskou problematikou zabývat. Bude průběžně podporovat poskytování sociálně zdravotních služeb pro seniory, rodiny s dětmi a rozšiřovat nabídku doprovodných aktivit. Cílem je podpora sociálně zdravotních služeb, bezbariérovost města a zázemí poskytovatelů sociálních a doprovodných služeb, bezpečnost a prevence u seniorů, práce s pečujícími, dobrovolníky a informovanost.

Národní dotační tituly

ODDĚLENÍ METODICKÉ PODPORY (213)

Národní dotační titul Rodina

Cílem národního dotačního programu je podpora služeb pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter. Dotační titul podporuje služby posilující rodičovské kompetence, zkvalitňující rodinné vztahy, podporující rodiny v péči o děti a jejich výchově. Rovněž jsou podporovány služby, které napomáhají při předcházení a řešení krizových situací v rodině, včetně domácího násilí, týrání a zneužívání dětí. Cílem je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku a posilovat význam rodiny pro společnost. Podpora probíhá ve dvou dotačních oblastech, a to v preventivních aktivitách na podporu rodiny, partnerství, rodičovství a v podpoře rodiny v oblasti sociálně právní ochrany dětí. V současné chvíli oddělení metodické podpory pracuje na Metodice Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím v oblasti podpory rodiny pro dotační rok 2023. Předpokládáme, že nový ročník bude vyhlášen začátkem září 2022. Příjem žádostí bude probíhat prostřednictvím webové aplikace OKslužby – rodina. Rovněž se pro žadatele uskuteční dne 20. září 2022 online seminář k nové metodice. Žadatelé tak budou na tomto semináři seznámeni převážně s novými změnami a rovněž mohou být i projednány případné dotazy ze strany žadatelů. Veškeré informace ohledně vyhlášení nového ročníku a uskutečnění semináře budou zveřejněny na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí.

Soutěž Obec přátelská rodině a seniorům

Cílem soutěže „Obec přátelská rodině a seniorům“ je podpora opatření a aktivit zaměřených na rodinu a seniory, na vytvoření prostředí přátelského pro rodinu a seniory v obcích, městech, městských částech, městských obvodech a měststsech. V soutěži se vyhláší dvě dotační oblasti – I. dotační oblast „Obec přátelská rodině“ a II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“. V ročníku 2022 se přihlásil rekordní počet žadatelů, celkem 97 obcí/měst (I. dotační oblast „Obec přátelská rodině“ – 44 obcí/měst, II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“ – 53 obcí/měst). Slavnostní vyhlášení vítězů proběhlo dne 28. června 2022 v Kaiserštejnském paláci. Celkově byla rozdělena podpora ve výši cirka 16 mil. Kč pro 28 úspěšných obcí/měst. V současné chvíli oddělení metodické podpory pracuje na úpravě metodiky pro rok 2023. Vyhlášení soutěže pro rok 2023 je plánováno na měsíc říjen 2022. Rovněž v průběhu měsíce října plánujeme pro obce/města uskutečnit online seminář k nové metodice. Obce/města tak budou na tomto semináři seznámeni převážně s novými změnami v metodice a rovněž mohou být i projednány případné dotazy ze strany obcí/měst. Veškeré informace ohledně vyhlášení nového ročníku a uskutečnění semináře budou zveřejněny na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí.

Mimořádný dotační titul pro dočasné aktivity na podporu rodin z Ukrajiny v rámci center pro rodiny s dětmi (zejména ve věku 0 až 6 let)

V souvislosti s nepříznivou situací způsobenou ozbrojeným konfliktem na Ukrajině a s tím související rozsáhlou migrací ukrajinských uprchlíků, především pak rodin s dětmi, připravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí („MPSV“) mimořádný dotační titul pro neziskové organizace, obce a jejich příspěvkové organizace, kraje a jejich příspěvkové organizace k realizaci dočasných aktivit na podporu rodin z Ukrajiny v rámci center pro rodiny s dětmi, a to na podporu adaptace a ukotvení těchto rodin ve společnosti po příchodu z Ukrajiny. Ministerstvo práce a sociálních věcí předpokládá, že tento mimořádný dotační titul vyhlásí začátkem září 2022. Dotační titul je financován z podpory organizace UNICEF poskytnuté za tímto účelem Ministerstvu práce a sociálních věcí.

Cílem připravovaného dotačního řízení je podpora služeb pro rodiny s dětmi (zejména ve věku 0 až 6 let), na které se vztahují podmínky cizince, kterému byla v České republice poskytnuta dočasná ochrana. Služby mají posilovat adaptaci rodin a dětí v nových podmínkách po příchodu do ČR, ukotvení a orientaci ve společnosti, rodičovské kompetence, zkvalitňovat rodinné vztahy i vztahy v komunitě, podporovat rodiny v péči o děti, v jejich výchově a pomoci s uplatněním na trhu práce při sladování práce a rodiny, a napomáhat při předcházení rizikových situací v rodině, řešit krizové situace v rodině, zajistit pomoc s hlídáním dětí, v neposlední řadě seznámit se se základy českého jazyka. Oprávněnými žadateli o mimořádnou dotaci související s provozem center budou nestátní neziskové organizace, obce a jejich příspěvkové organizace, kraje a jejich příspěvkové organizace. Veškeré informace budou zveřejněny na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí.

Kontaktní osoba:
Ing. Michal Špaček
vedoucí oddělení
michal.spacek@mps.v.cz

Na podzim 2022 jsou pro dětské skupiny připraveny další workshopy

PROJEKT PODPORY IMPLEMENTACE DĚTSKÝCH SKUPIN

Systémový projekt Podpora implementace dětských skupin byl spuštěn Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2016. Projekt vznikl na podporu rodičů při sladování rodinného a pracovního života, konkrétně na podporu poskytovatelů služby péče o děti v dětské skupině s cílem usnadnit jim zřízení a následně i samotné fungování a provoz dětských skupin. V České republice je nyní téměř 1 310 dětských skupin, jejichž kapacita pojme až 17 660 dětí. Dětské skupiny si tak za osm let fungování vydobýly nejen pevné místo v našem systému předškolního vzdělávání, ale především důvěru rodičů v jejich kvalitní služby.

O to, aby péče o děti byla v dětských skupinách co nejkvalitnější, usiluje i zmíněný projekt. Jedním z hlavních cílů je právě zaměření na vzdělávací akce – semináře, workshopy a kulaté stoly pro pečující osoby a samotné poskytovatele. Vzdělávání je pro všechny zdarma a poslední tři roky probíhá distanční formou. Účastníci si mohou vybrat ze dvou variant akcí, v nabídce mají jednak on-line workshopy formou video a audio prezentací, které si účastníci mohou pustit kdykoliv dle svých časových možností, přerušovat a vracet se k nim. Druhou variantou jsou interaktivní workshopy v podobě live webinářů, které probíhají v konkrétních vypsáních termínech. Účastníci mohou komunikovat s lektorem, být součástí skupiny a diskutovat i s ostatními, pokládat dotazy či podávat podněty. Tyto on-line webináře probíhají prostřednictvím platformy Microsoft TEAMS a jsou mezi účastníky velmi oblíbené a vždy je kapacita velmi brzy naplněna.

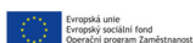
V první polovině letošního roku proběhly 4 on-line workshopy na téma Standardy kvality péče v DS, zákonné povinnosti poskytovatelů a kontrola ze strany MPSV; Standardy kvality a náměty z praxe pro jejich naplňování; Děti se speciálními potřebami – Péče o „hypersenzitivní“ děti a Děti se speciálními potřebami – Péče o „hyperaktivní“ děti.

Další workshopy čekají na provozovatele a pečující osoby po prázdninách. Budou vypsány další termíny již proběhlých workshopů, ale těšit se mohou i na nové webináře a video a audio workshopy. Témata jsou různorodá, tak aby se pokryly různé oblasti péče o děti a pečující osoby mohly prohloubit své zkušenosti a znalosti. Z nových témat jsou připravovány workshopy Pomoc při obtížích s jídlem, Sebepéče o pečující osoby či Péče o dítě a manipulace s kojencem od 6.–12. měsíce věku metodou Evy Kiedroňové.

Podle ohlasů a zpětné vazby účastníků poskytovatelů i pečující osoby velmi vítají možnost dalšího vzdělávání, které jim ministerstvo připravuje. Díky rozsahu témat i zmíněných forem vzdělávacích akcí si mohou zájemci vždy vybrat workshop dle svých potřeb, zájmu i časových možností. O zájmu svědčí i účast, v letošním roce proběhlo zatím 37 on-line workshopů – jak webinářů, tak video-audio, které absolvovalo téměř 6,5 tisíce pečujících osob a provozovatelů dětských skupin. Informace ohledně připravovaných, ale i proběhlých vzdělávacích aktivit mohou zájemci najít na webových stránkách projektu [ZDE](#).

Závěrečná konference projektu Podpora implementace dětských skupin

Vedle vzdělávacích aktivit proběhne na podzim velká závěrečná konference u příležitosti ukončení projektu. Konference je pro širokou i odbornou veřejnost, prostě pro všechny, koho téma jak přímo dětských skupin, tak téma péče o předškolní děti, zajímá. Konference proběhne 8. listopadu 2022 v Praze, účast bude možná prezenční i distanční formou. Zveme všechny zájemce, program a další informace včetně možnosti přihlášení budou zveřejněny na stránkách projektu www.dsmpsv.cz.

v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR si vás dovoluujeme pozvat na

Závěrečnou konferenci projektu Podpora implementace dětských skupin

8. listopadu 2022 od 9:00 do 17:30 hodin

Místo konání: Grand Majestic hotel Prague, Truhlářská 16, 110 00 Praha
více informací na www.dsmpsv.cz

Kontaktní osoba:
Ing. Lenka Tiefenbachová
věcná garantka projektu
lenka.tiefenbachova@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.dsmpsv.cz

Senioři v krajích se loučili s příznivci. Závěrečná mezinárodní konference se povedla na jedničku.

PROJEKT IMPLEMENTACE STÁRNUTÍ NA KRAJSKOU ÚROVEŇ

Poslední velkou akcí projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, který se vžil svým názvem Senioři v krajích, byla Závěrečná mezinárodní konference s podtitulem Stárnutí je výzva! Konala se ve čtvrtek 19. května 2022 a navštívily ji stovky lidí, a to osobně v Barokním refektáři kláštera dominikánů v Praze, či online.

"Spolupráce s týmem externích spolupracovníků byla úžasná a díky prolnutí a stmelení našich a jejich sil se uskutečnila velmi hezká a srdečná konference plná zajímavých informací a příkladů dobré praxe. Jsem moc ráda, že jsme vám, alespoň v takto omezeném formátu, mohli představit jednotlivé výstupy projektu Senioři v krajích, ať už se jednalo o výzkumné studie, Sborník dobré praxe, Seniorskou obálku nebo STRAPS. Velké díky patří moderátorce, která provázela celým programem a vzhledem k jejím pracovním zkušenostem z oblasti politiky stárnutí dokázala zprostředkovat ucelený a kompaktní průřez vším, co se děje v ČR, ale i v zahraničí", hodnotí akci Bohumila Anna Eisenhammer, gestorka projektu Senioři v krajích.

Konferenci online zahájil ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Následovaly jednotlivé prezentační a diskusní bloky na témata jako Možnosti dosažení spravedlivých důchodů, Politika stárnutí v ČR a EU, Co nám ukázala epidemie COVID 19 o stárnutí a seniorech v naší společnosti a Dobrá praxe politiky stárnutí na krajské úrovni a místní úrovni. Ke konferenčnímu stolu přijali pozvání přední čeští, slovenští a angličtí odborníci na seniorskou tematiku.

V prvním panelu Možnosti dosažení spravedlivých důchodů se představili ředitel Odboru sociálního pojištění MPSV ČR Tomáš Machanec, profesor Martin Potůček z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, předsedkyně Rady seniorů ČR Lenka Desatová a Jaroslav Vostatek, pedagog katedry financí Fakulty ekonomických studií na VŠFS Praha.

Druhý panel Politika stárnutí v ČR a EU patřil náměstkyni ministra Sekce 2 MPSV ČR Zdislavě Odstrčilové, státní tajemnici Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny Slovenské republiky Soně Gaborčákové, Jiřímu Remrovi ze společnosti INESAN a socioložce a výzkumné pracovníci VÚPS Lucii Vidovičové, která zároveň celou konferenci moderovala. Do debaty se zapojila i Jana Řeháková Fučíková, vedoucí oddělení stárnutí a sociálního začleňování MPSV ČR.

Co nám ukázala epidemie COVID 19 o stárnutí a seniorech v naší společnosti? O tom byl třetí blok debat s odborníky Janem Vrbickým, zastupujícím ředitelem odboru sociálních služeb a inspekce sociálních služeb MPSV ČR, výzkumnou pracovnící společnosti SocioFaktor a pedagožkou Univerzity Karlovy Petrou Šobáňovou, internistou a geriatrem Zdeňkem Kalvachem a Valérií Pokornou, místopředsedkyní Jednoty důchodců Slovenska. K diskusi přispěla rovněž ředitelka Nadace Krása pomoci Soňa Morawitzová a jihomoravská koordinátorka projektu Senioři v krajích Dana Žižkovská.

Od teorie k praxi

Závěrečný panel pak patřil výhradně praxi a jejím výsledkům. Prezentovali ji náměstek primátora města Přerova Petr Kouba, zástupce města Manchester Paul McGarry, starostka Skotnice Anna Mužná a Hana Rabenhauptová z Prachatic spolu s jihočeskou koordinátorkou projektu Senioři v krajích Alenou Bártíkovou. V průběhu dne se také hojně debatovalo, ať už v sále či u šálku kávy v ambitu kláštera.

"Celá akce byla velmi přínosná, milá a profesionální. Vybraní hosté byli perfektní. Především mě bavil pan profesor Potůček a jeho nadhled a skrytý humor, který viditelně prodlužuje život. Děkuji, že jsem mohla být součástí", sdělila účastnice Adéla Čapková.

Celá konference byla vysílána také online a je z ní pořízen záznam. Ten je možné sledovat na kanálu YouTube Senioři v krajích, v playlistu Stárnutí je výzva!

Projekt Senioři v krajích skončil v regionech k 30. červnu 2022. Do konce prosince by jeho činnost měla obsáhnout ještě jednu studii, nadále bude fungovat jeho Facebook a webové stránky s velkým množstvím praktických i vědeckých informací.

Kontaktní osoba:
Mgr. Bohumila Anna Eisenhammer
odborná garantka analýzy a studie
bohumila.eisenhammer@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.seniorivkrajich.mpsv.cz

Transparentnost a hodnota práce

PROJEKT 22 % K ROVNOSTI

V rámci projektu Rovná odměna (22 % K ROVNOSTI) se MPSV snaží nastavit systémové kroky, které by snížily stále velmi vysoký rozdíl v odměňování mezi výdělkem žen a mužů, tedy tzv. gender pay gap.

Jednou z velmi efektivních cest, jak docílit tohoto cíle, je zvýšení transparentnosti v odměňování. Tedy větší a snadnější dostupnost veřejných anonymizovaných údajů o tom, jak velké rozdíly na stejných či stejně náročných pozicích v rámci firmy existují, jaký je celkový gender pay gap v rámci firmy apod.

V České republice platí již nyní zákoník práce, který ukládá zaměstnavatelům povinnost odměňovat stejnou práci nebo práci stejné hodnoty nerozdílně. Stejnou povinnost mají v různých obměnách i jiné země v rámci EU. De iure je tedy všechno v pořádku. Problém nastává v praxi, tedy de facto v realitě každodenního pracovního života. Zaměstnavatelé nemají povinnost mít zpracovaný písemný mzdový systém, nemají povinnost měřit rozdíl v odměňování ani zveřejňovat případné rozdíly. Z hlediska zaměstnanců a zaměstnankyň je tedy velmi obtížné získat informace a vymáhat právo na rovnou odměnu.

A právě tímto směrem k posílení transparentnosti v odměňování cílí i Směrnice prosazující stejnou odměnu mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování (dále jen „směrnice“), kterou představila Evropská komise na jaře 2021 a české předsednictví nyní převzalo štafetu ve vyjednávání v rámci trialogů, tj. jednáním mezi Evropským parlamentem a Radou EU.

Návrh obsahuje sadu nástrojů pro transparentnost odměňování, které by měly členské státy legislativně zakotvit do svých právních řádů. Jde například o právo na informaci o mzdě před nástupem do zaměstnání, možnost získat informaci o výši platu či mzdy na pozici se srovnatelnou hodnotou práce nebo pravidelné vykazování rozdílů v odměňování mezi muži a ženami v organizaci.

Ve srovnání stejné práce a práce stejné hodnoty tkví značná část úspěchu celého úsilí. Český zákoník práce stanovuje, že stejná práce nebo práce stejné hodnoty se posuzuje podle složitosti, odpovědnosti, namáhavosti vykonávané práce a probíhá ve srovnatelných podmínkách při srovnatelné výkonnosti a výsledcích práce.

Hodnota práce a její srovnání při uplatňování transparentnosti je jedním z klíčových dílků skládačky, a proto jsme připravili v rámci projektu tři publikace věnované právě hodnotě práce a jak na její srovnání, a to obecně i specificky z pohledu zaměstnavatelů, zaměstnaných a jejich zástupců. Publikace zpracovávají téma porovnávání náročnosti práce velmi prakticky a zároveň dostatečně odborně. Mohou pomoci zaměstnavatelům, aby nastavili své mzdové systémy tak, aby byly transparentní. Zaměstnancům a zaměstnankyním pak lépe osvětlí jejich práva a možnosti ve vztahu k zaměstnavateli a rovnému odměňování. Obecná publikace pak shrnuje hlavní kritéria pro určení srovnatelné práce a uvádí i konkrétní příklady a kazuistiky ze soudních případů.

Tři publikace věnované hodnotě práce a jak na její srovnání naleznete níže:

**Za stejnou práci stejný výdělek
- Jak na to**

**Za stejnou práci stejný výdělek
- Jak na to
z pohledu zaměstnavatele**

**Za stejnou práci stejný výdělek
- Jak na to
z hlediska zaměstnanců a zaměstnankyň
a jejich zástupců**

Projekt nadále rozvíjí a aplikuje analytický nástroj Logib. Firmám, které se chtějí na směrnici připravit, již nyní poskytuje zdarma účast na pilotním ověřování rozdílů v odměňování.

Kontaktní osoba:
PhDr. Lenka Simerská
věcná garantka projektu
lenka.simerska@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.rovnaodmena.cz

Aktuality z koncepce ochrany práv dětí a náhradní rodinné péče

ODDĚLENÍ KONCEPCE NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE (233) A ODDĚLENÍ KONCEPCE OCHRANY PRÁV A DĚTÍ A TRANSFORMACE SLUŽEB PRO RODINY A DĚTI (234)

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí bude opět novelizován

Zákonná úprava sociálně-právní ochrany dětí postupuje i nadále směrem ke zvýšení a sjednocení kvality. V souladu s legislativním plánem prací je aktuálně připravována dílčí novelizace zákona, a to s primárním zaměřením na oblast náhradní rodinné péče. Cílem je zrychlení, zpružnění a sladění postupů v rámci zprostředkování pěstounské péče i osvojení tak, aby bylo možné dále zvyšovat počet dětí, jimž je umožněno vyrůstat v rodinném prostředí, pokud prozatím nemohou být v rodině vlastní. Zároveň je třeba věnovat pečlivou a intenzivní podporu všem, kdo se chtějí stát, nebo se již stali zájemci o náhradní rodičovství.

Novela je připravována v široké spolupráci s odborníky z praxe a její účinnost je předpokládána v roce 2024.

MPSV zároveň průběžně monitoruje implementaci změn, které přinesla rozsáhlá novelizace zákona o sociálně-právní ochraně dětí v lednu tohoto roku.

Nejčastější řešené dotazy se týkají vedení spisové dokumentace, což dále směřuje snahu o sjednocení postupů OSPOD.

Realizace prvních úkolů Akčního plánu k Národní strategii ochrany práv dětí na období 2021 - 2024

V rámci realizace cílů Národní strategie ochrany práv dětí se podařilo zahájit spolupráci zatím se třemi skupinami odborníků k dílčím tématům náhradní rodinné péče, náhradní péče o děti jako celku a transformace systému péče o ohrožené děti. Setkání pracovních skupin vedená s cílem najít shodu na řešení klíčových témat souvisejících s nastavením potřebných změn systému, otevřela řadu podstatných otázek a rozvinula otevřenou a produktivní diskuzi. Setkání budou pokračovat na podzim. Mimoto byly zahájeny práce na dílčích analýzách, pokračují aktivity směřující k ukotvení nezávislého monitorovacího orgánu ochrany práv dětí a k podpoře mladých dospělých opouštějících náhradní péči. Průběžné informace lze sledovat na webových stránkách MPSV [ZDE](#).

Vybrané aktuality z projektu

Na základě rozhodnutí Řídícího orgánu se projekt z původního data 31. 5. 2022 prodloužil o sedm měsíců do 31. 12. 2022. Vzhledem k vysoké poptávce krajů se v tomto období budeme primárně soustředit na implementaci výstupů, které vznikly v jednotlivých aktivitách:

V rámci realizace klíčové aktivity 1 **Tvorba krajského modelu sítě služeb pro rodiny s dítětem/děťmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/dětí ohrožené** jsme se spolu s dodavatelem Sociofactor s.r.o. zaměřili zejména na oblast prevence umístování dětí do pobytových služeb, a to na krajské úrovni veřejné správy a plánování. Postupně docházelo ke zmapování nejčastějších nenaplněných potřeb dětí, a tedy příčin odebrání dětí z rodin. Došlo k popisu limitů stávajících podob sítě služeb, ale i prevence jako přístupu k řešení problému umístování dětí do pobytových zařízení. Návazně se vytvořil soubor doporučení a cílů, které by zmíněnou prevencí mohl zefektivnit a pokud možno i stabilizovat ve stávajících podmínkách. Vzniklo proto postupně 14 tzv. Krajských zpráv, které zmíněná témata specifikují pro každý kraj a které iniciativní kraje mohou prakticky využít pro různé procesy, např. standardizace výkonu SPOD, transformace pobytových služeb či síťování služeb.

Prodloužení projektu do ledna 2022 dává možnost tyto aktivity spolu s kraji rozvinout a hledat oblasti vzájemné součinnosti a podpory.

Kolegům ze školských, sociálních a zdravotních odborů krajských úřadů proto nabízíme možnost vybrat si z následujících způsobů součinnosti:

- organizování tematických setkání k jednotlivým tématům (cílům, doporučením z krajských zpráv),
- podpora větší informovanosti o možnostech prosazování prevence umístování dětí do pobytových služeb na úrovni obce,
- sdílení praktických zkušeností – např. zmapování aktivit daného kraje v oblasti řešení problematiky nedostatečných rodičovských kompetencí jako důvodu odebrání dětí z rodiny,
- sdílení příkladů dobré praxe – např. řešení naplňování potřeby identity dítěte v pobytovém zařízení; co se nedařilo ve strategických materiálech krajů realizovat, proč a jaký to má praktický dopad,

- možnost vzdělávání zaměstnanců/ zaměstnankyň v identifikovaných tématech,
- možnost podpory síťování a spolupráce aktérů rodinné politiky a poskytovatelů aktivit/ služeb pro rodiny,
- zmapování rizik transformačního procesu v daném kraji.

Věříme, že se nám podaří navázat na dosavadní iniciativu většiny krajů a že naše společné snažení bude mít praktický dopad na další zkvalitňování péče o ohrožené děti a jejich rodiny.

V klíčové aktivitě 2, která je zaměřená na **Přehodnocení situace dětí v ústavní péči**, se zaměříme na nejslabší oblasti v procesu vyhodnocování situace ohrožených dětí, přičemž budou významně zohledněny priority každého kraje v souvislostech s dosavadními zjištěními. K tomu budou sloužit:

- skupinové workshopy,
- individuální kazuistická setkání,
- pokračování v metodických revizích Vyhodnocení a IPOD,
- kontinuální spolupráce s krajskými úřady v rámci celé ČR, a s doposud zapojenými 143 pracovišti OSPOD.

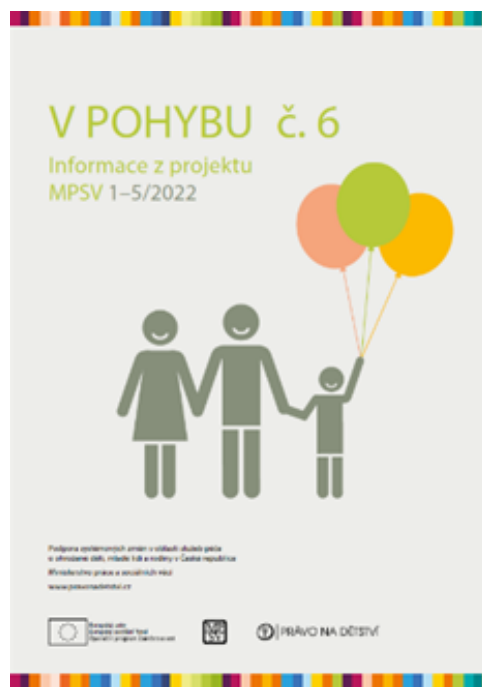
Třetí klíčová aktivita **Systematické návštěvy dětí v ústavních zařízeních**

- Má za cíl navýšit počet navštívených ústavních zařízení, ve kterých mapuje naplňování potřeb dětí.
- Zrealizovat setkání s pracovníky ústavních zařízení s cílem prohloubení znalostí a kompetencí v oblasti vyhodnocování potřeb dětí zde umístěných a v oblasti spolupráce aktérů podílejících se na řešení situace dětí a jejich rodin.
- Zpracovat analýzu situace v oblasti pobytové péče s důrazem na specifika jednotlivých krajů, a tvorbu materiálů k podpoře efektivnějšího naplňování potřeb dětí v ústavních zařízeních.

V POHYBU pošesté – projektový zpravodaj k tématice ohrožených dětí

Aktivity projektu Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR se nadále soustředí na metodickou podporu pracovníků a pracovníků, orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) v oblasti vyhodnocení situace dítěte a rodiny a tvorbu individuálního plánu ochrany dítěte (IPOD), a to u dětí, které vyrůstají v pobytové péči. Výjezdní tým pravidelně navštěvuje pobytová zařízení (dětské domovy, výchovné ústavy, diagnostické ústavy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a další) a mapuje míru naplnění potřeb dětí. Jedním z cílů je poskytnout krajům doplňující informace o využitelnosti kapacit místní sítě služeb.

V tomto čísle jsme se zaměřili na téma práce s traumatem u dětí, které byly odebrány z rodinného prostředí. Při tvorbě zpravodaje jsme čerpali jednak z našich pozorování a rozhovorů z návštěv v ústavních zařízeních, kterých jsme uskutečnili již přes 150. A dále se můžete těšit na několik rozhovorů s lidmi se zkušeností s pobytem v ústavní péči, na rozhovor s paní ředitelkou Janou Müllerovou a také terapeutkou Martinou Švadlenkovou. Naleznete zde i několik teoretických podkladů, včetně aktuálních systémových opatření, která v práci s traumatem mohou být nápomocná.

Pokud máte zájem o odběr pravidelného projektového zpravodaje, ozvěte se na e-mail: jana.stejskalova@mpsv.cz. Všechny naše minulá čísla naleznete [ZDE](#).

Kontaktní osoba:
Mgr. Kristýna Jůzová Kotalová
vedoucí oddělení transformace služeb pro rodiny a děti
kristyna.kotalova@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.pravonadetstvi.cz

Aktuality v oblasti nepojistných sociálních dávek

ODDĚLENÍ POMOCI V HMOVNÉ NOUZI A DÁVEK PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (752)

Zvýšení částek životního a existenčního minima

Od 1. července 2022 byly mimořádně navýšeny částky životního a existenčního minima o 8,8 procenta. Od nových částek se odvíjí dávky vyplácené v rámci pomoci v hmotné nouzi a dávky státní sociální podpory. Rozšíří se počet rodin, které dosáhnou např. na přídavek na dítě nebo porodné. Životní a existenční minimum, které se zvýšilo letos již podruhé, hraje i u dávek pro osoby se zdravotním postižením nebo u osob s exekucí, významnou roli.

Životní a existenční minimum platné od 1. července 2022 (v Kč za měsíc)

Životní minimum	
jednotlivec	4 620
první dospělá osoba	4 250
další dospělá osoba	3 840
děti podle věku:	
• do 6 let	2 360
• 6 až 15 let	2 900
• 15 až 26 let (nezaopatřené)	3 320
Existenční minimum	
	2 980

Více o životním a existenčním minimu lze nalézt na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí: www.mpsv.cz/zivotni-a-existenci-minimum.

Změny v zákoně o pomoci v hmotné nouzi

Od 1. července 2021 se rozšířila podpora prostřednictvím dávky mimořádné okamžité pomoci, a to definováním dalších zákonných situací, které mohou nárok na tuto dávku založit. Při aktuálním celospolečenském vývoji ovlivněném mnohými krizovými faktory, jako např. pandemická situace, energetická krize, vysoká míra inflace, uprchlická krize v důsledku válečného konfliktu, stále více zaznívala potřeba revize této formy pomoci, neboť narůstá skupina zranitelných osob, které jsou přímo ohroženy např. ztrátou bydlení či nedostatkem finančních prostředků na živobytí. Nová podpora se díky úpravám dotkne osob, které nejsou typicky příjemci nepojistných dávek, resp. opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi, aktuálně se však ocitnou v ohrožení ztráty bydlení nebo jim hrozí nezajištění základních životních potřeb.

Upravila se také možnost pro Úřad práce nepřihlídnout k určitým příjmům, a to v rámci správního uvážení. S ohledem na účel, kterého má být dosaženo v rámci optimální podpory nejzranitelnějších skupin, je důvodné, aby k některým příjmům nemuselo být přihlíženo. V rámci hodnocení příjmů je dále změna u výše započítatelných příjmů u příjemců důchodů. Konkrétně došlo ke snížení procentní hranice, resp. snížení výše, ve které se tento druh příjmu započítá pro účely vyhodnocení nároku na dávku (z aktuálních 80 % na 70 %).

Změnila se také místní příslušnost krajských poboček Úřadu práce podle skutečného pobytu (nikoliv podle místa trvalého pobytu). To znamená, že lze o dávky pomoci v hmotné nouzi žádat tam, kde se skutečně osoba nebo rodina nachází (bydlí).

Rozšířily se způsoby prokazování nároku na dávky pomoci v hmotné nouzi a jejich výši. Nově postačují prosté kopie dokladů, či povinných příloh předkládaných k žádosti.

Změny v zákoně o státní sociální podpoře

Dnem 28. ledna 2022 nabyla účinnosti novela zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

Touto novelou byl rozšířen okruh osob, které mohou mít nárok na příspěvek na bydlení za stejných podmínek jako vlastníci bytu, o osoby užívající byt na základě služebnosti (věcného břemene) a dále (za stejných podmínek jako nájemci bytu) o osoby, které byt užívají na základě podnájemní smlouvy.

Dále byl zákon o státní sociální podpoře upraven tak, aby výpočet příspěvku na bydlení aktuálně reagoval na navýšení cen energií a zároveň nebyla narušena základní filozofie výpočtu normativních nákladů na bydlení pro rok 2023 a další. K částce normativních nákladů na bydlení se pro rok 2022 připočítává stanovená částka, která vychází z průměrného zvýšení cen energií v roce 2022.

S účinností od 1. července 2022 a od 1. října 2022 došlo ke změnám v příspěvku na bydlení a rodičovském příspěvku:

• Změny v příspěvku na bydlení s účinností od 1. července 2022

Byla zrušena povinnost podávat každoročně novou žádost o příspěvek na bydlení na období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku, nově je příspěvek na bydlení přiznáván na dobu neurčitou.

Dále byla zrušena povinnost rozepisovat náklady za plnění poskytovaná s užíváním bytu na jednotlivé položky. Nadále zůstává povinnost předložit Úřadu práce rozpis nákladů na bydlení podle těchto jednotlivých položek: nájemné, náklady za plyn, náklady za elektřinu a jednou částkou náklady za plnění poskytovaná s užíváním bytu. Dále se výčet druhů nákladů za plnění poskytovaná s užíváním bytu mění z taxativního na demonstrativní a současně došlo ke zrušení povinnosti rozepisovat tyto náklady na jednotlivé položky.

Nárok na příspěvek na bydlení nebude nadále podmíněn předložením poskytovatelem služeb vystaveného zúčtování zálohově placených nákladů na bydlení. Povinnost v nákladech na bydlení uvést přeplatky a nedoplatky na nákladech na bydlení však zůstává zachována, případné přeplatky nebo nedoplatky se započítávají do výše nákladů na bydlení tak jako doposud v tom kalendářním čtvrtletí, kdy byly vráceny, nebo doplacený.

Právní úprava dále rozšířila možnosti, resp. způsoby prokazování nároku na dávky státní sociální podpory a jejich výši. Nově postačují prosté kopie dokladů či povinných příloh předkládaných k žádosti.

Nově je dále stanoveno, že vláda může nařízením zvýšit částky normativních nákladů na bydlení na základě odhadu provedeného Ministerstvem průmyslu a obchodu a Energetického regulačního úřadu, ze kterého vyplývá významná změna průměrného navýšení úrovně nákladů na energie v průběhu kalendářního roku, pro který se výše částek normativních nákladů stanoví.

• Změny v rodičovském příspěvku od 1. července 2022

Zvýšila se maximální měsíční výše rodičovského příspěvku z dosavadních 10 000 Kč na 13 000 Kč pro ty rodiče, kterým není možné (ani jednomu z nich) stanovit k datu narození nejmladšího dítěte v rodině denní vyměřovací základ pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenského v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte podle zákona o nemocenském pojištění, nebo pokud u žádného z rodičů není 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu vyšší než 13 000 Kč (do 30. června 10 000 Kč). Rodičům tak je umožněno rychlejší čerpání rodičovského příspěvku v kalendářním měsíci. V důsledku toho tak může docházet ke zkrácení doby pobírání rodičovského příspěvku.

• Změny v příspěvku na bydlení od 1. října 2022

S účinností od 1. října 2022 se skutečnosti rozhodné pro nárok a výši příspěvku na bydlení budou povinně dokládat jen jednou za půl roku. Rozhodné období kalendářního čtvrtletí zůstává zachováno. Vždy bude kalendářní čtvrtletí, kdy se příspěvek na bydlení překlopí z minulého období bez toho, že by bylo nutné dokládat příjmy a náklady na bydlení (platí, že pro nárok na příspěvek na bydlení v 1. a 3. kalendářním čtvrtletí není povinnost dokládat rozhodné příjmy a náklady na bydlení za 2. a 4. kalendářní čtvrtletí). Povinně se budou dokládat rozhodné příjmy a náklady pro nárok na příspěvek na bydlení ve 2. a 4. kalendářním čtvrtletí, tedy rozhodné příjmy a náklady na bydlení za 1. a 3. kalendářní čtvrtletí.

Vzhledem k tomu, že i v průběhu kalendářního čtvrtletí, za které se nemusí dokládat příjmy a náklady na bydlení, může dojít ke zvýšení nákladů na bydlení nebo snížení příjmu, je dána možnost, aby příjemce příspěvku na bydlení do 15. dne prvního měsíce daného kalendářního čtvrtletí, konkrétně tedy do 15. ledna nebo do 15. července předložil

potřebné doklady, a podle nich bude výše příspěvku na bydlení stanovena nově.

Bližší informace k příspěvku na bydlení a rodičovskému příspěvku lze najít na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz, dále pak na stránkách Úřadu práce ČR www.uradprace.cz, kde lze také nalézt návodná videa pro koho jsou dávky určeny, jak o ně žádat a další.

Pro další podrobnosti, dotazy či pomoc s vyplněním formulářů, je možné se obracet na Call centrum Úřadu práce ČR na bezplatné telefonní lince 420 800 77 99 00.

Jednorázový příspěvek na dítě

Od 1. července 2022 je účinný zákon č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě (dále jen „zákon o jednorázovém příspěvku na dítě“).

Přijetím zákona o jednorázovém příspěvku na dítě byla do systému nepojistných sociálních dávek zařazena nová jednorázová nepojistná sociální dávka typu státní sociální podpory, a to jednorázový příspěvek na dítě ve výši 5 000 Kč.

Zákon o jednorázovém příspěvku na dítě reaguje na současnou situaci rodin s dětmi, na které dopadají důsledky prudkého nárustu inflace, jako jsou rostoucí ceny energií, potravin a dalších základních potřeb způsobené řadou příčin a eskalovanou v posledních měsících zejména stupňující se ruskou agresí na území Ukrajiny.

Cílem zákona o jednorázovém příspěvku na dítě je podpořit především děti žijící v rodinách s nižšími a středními příjmy a také samozivitele, kteří jsou ohroženou skupinou obyvatel, na něž má přímé dopady rostoucí inflace a rostoucí ceny energií.

Protože je třeba v krátké době vyplatit velkému okruhu osob tuto dávku, stanovuje zákon o jednorázovém příspěvku na dítě vznik nároku na příspěvek ve vazbě na nárok na přídavek na dítě a jeho výplatu. Nárok na příspěvek tak vzniká dítěti, které k 1. srpnu 2022 nedovršilo osmnáctého roku věku a které má v měsíci červenci 2022 nárok na výplatu přídavku na dítě, který mu náleží za měsíc červen 2022. V této situaci je, resp. byl příspěvek vyplacen automaticky bez žádosti.

Dítě, kterému nevznikl nárok na „automatickou“ výplatu příspěvku v návaznosti na přídavek na dítě, má na jednorázový příspěvek nárok, pokud splní tři základní podmínky vzniku nároku na tuto dávku:

- a. věkovou,
- b. pobytovou,
- c. příjmovou.

Věková podmínka je definována nedovřením osmnácti let, které představují maximální věkovou hranici pro nárok na příspěvek. Tato věková hranice se zkoumá k datu 1. srpna 2022.

Nárok na příspěvek vzniká také dětem, které se narodí po 1. srpnu 2022 do konce roku 2022.

Pobytová podmínka je definována trvalým pobytem a bydlištěm na území České republiky. Tato podmínka se vztahuje k dítěti, které je žadatelem o příspěvek.

Zároveň platí, že nárok na příspěvek má i dítě, které sice trvalý pobyt na území ČR nemá, ale má povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny a je rodinným příslušníkem cizince, který disponuje specifickými pobytovými oprávněními (např. modrá karta, zaměstnanecká karta, a další). Zjednodušeně je možné uvést, že jde o děti cizinců, jimž nároky na dávky sociálního zabezpečení zaručují některé mezinárodní právní akty, nejčastěji právní předpisy Evropské unie (např. směrnice), které spojují právo na sociální zabezpečení s právem pobytu a legální ekonomickou aktivitou osob v dané zemi.

Další skupinou dětí z řad cizinců, kteří dosáhnou na tuto jednorázovou podporu „bez pobytové podmínky“, jsou děti, jejichž rodiče jsou občané členských států Evropské unie, kteří využívají práva na volný pohyb osob v rámci Evropské unie, a mezi jednotlivými členskými státy migrují, povětšinou za prací.

Příjmová podmínka je definována hranicí příjmů u osob, které s dítětem v okamžiku podání žádosti žijí a které v roce 2021 nepřesáhly jeden milion korun.

Příjmy, které se pro účely této dávky zohledňují, jsou taxativně vyjmenovány zákonem. Zjednodušeně je možné uvést, že jde o příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu a některé další příjmy, které jsou od daně osvobozeny (jako např. dávky nemocenského pojištění, a další).

Tzv. příjmová podmínka je nastavena tak, že pro účely této dávky budou za relevantní příjmy považovány příjmy tzv. posuzovaných osob, se kterými dané dítě žije v okamžiku podání žádosti. Tyto osoby zákon přesně definuje. Jde o rodiče, popř. osobu, které bylo dítě svěřeno rozhodnutím příslušného orgánu do péče nahrazující péči rodičů, manžel či partner rodiče, vdovec či vdova po rodiči, nebo také druh či družka rodiče. Příjmy samotného dítěte se pro účely jednorázového příspěvku nezohledňují.

O jednorázový příspěvek na dítě je možné žádat dvěma způsoby

Jedním způsobem je podání prostřednictvím elektronické aplikace, jejíž odkaz je zveřejněn na portále Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz. Předpokladem pro takové podání je elektronická identifikace občana (např. prostřednictvím Bankovní identity, popř. Mobilního klíče eGovernmentu atd.).

Druhým způsobem je podání na vybraných Czech POINTech (na krajských a obecních úřadech, případně matrikách), a to v situaci, kdy žadatel nemůže či nechce využít podání prostřednictvím výše uvedené elektronické aplikace (zejména při absenci elektronické identifikace občana). Pracovník Czech POINTu žádost o jednorázový příspěvek zadá a o podání vydá žadateli potvrzení o přijetí žádosti.

Kontaktní osoba: Mgr. Petr Beck

vedoucí oddělení pomoci v hmotné nouzi a dávek pro osoby se zdravotním postižením
petr.beck@mpsv.cz

Startuje Milostivé léto II.

Druhá vlna tzv. milostivého léta byla spuštěna 1. září 2022 a potrvá celkem 3 měsíce, a to do 30. listopadu 2022. Část dlužníků touto akcí opět získává možnost splatit své závazky bez úroků či penále. Milostivé léto II. se vztahuje pouze na exekuce zahájené před 28. říjnem 2021 a na dluhy u veřejných institucí nebo státních či polostátních podniků. Žadatel milostivého léta II. je nově povinen písemně sdělit soudnímu exekutorovi, že žádá o zahájení postupu podle právní úpravy milostivého léta a následně požádá soudního exekutora o sdělení výše částky, která má být uhrazena. Soudní exekutor je povinen na tuto žádost odpovědět do 15 dnů od jejího doručení. Žadatel následně zaplatí dlužnou jistinu a paušální náhradu nákladů exekuce soudního exekutora, která byla pro druhé kolo milostivého léta stanovena na 1 815 Kč s DPH.

Více informací naleznete v tiskové zprávě [ZDE](#) a informačním letáku [ZDE](#).

